

В'ячеслав Вапнярчук,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

УДК 343.14

***Сутність преюдиціальних фактів
та їх значення для кримінально-
процесуального доказування***

Основною проблемою застосування преюдиції в кримінальному провадженні, яка потребує вирішення вченими, є необхідність установлення й дотримання балансу між такими конституційно захищеними цінностями, як загальнообов'язковість і несуперечливість судових рішень, з однієї сторони, і незалежність суду та змагальність кримінального провадження – з іншої.

Питанню з'ясування сутності преюдиціальних фактів та їх значення для кримінального процесуального доказування приділяли увагу у своїх наукових працях різні вчені, серед яких варто зазначити таких: О. І. Бережний, В. Я. Дорохов, Н. М. Кіпніс, О. В. Левченко, Р. Д. Ляшенко, В. В. Масюк, М. С. Строгович та ін. Однак незважаючи на проведені спроби розкрити сутність преюдиціальних фактів та їх значення для кримінального процесуального доказування, означену тематику досі не було

достатньо досліджено і комплексно з'ясовано. Метою статті є розроблення пропозицій щодо меж балансу між такими конституційно захищеними цінностями, як загальнообов'язковість і несуперечливість судових рішень, з однієї сторони, і незалежність суду та змагальність кримінального провадження – з іншої.

Розвиток науки вітчизняного кримінального процесу спонукає до необхідності дослідження та перегляду традиційних наукових поглядів щодо окремих особливостей кримінально-процесуального доказування. Особливої актуальності вирішення цього питання набуло з набуттям чинності новим КПК України, в якому зокрема якісніше і повніше регламентовано доказову діяльність. Дослідження ж обставин, які не підлягають доказуванню, але які можуть використовуватись у кримінальному провадженні (до них, зокрема, й відно-

сять преюдиціальні факти), є визначальним для належного провадження доказової діяльності та дотримання кримінально-процесуальних гарантій. Саме цими обставинами пояснюється необхідність написання цієї статті, її логіка і зміст.

Термін «преюдиція» походить від лат. *praedjudicium* – вирішення питання наперед; заздалегідь прийняте рішення [1, с. 423]. У Великому юридичному словнику «преюдиція» або «преюдиціальність» означає, що всі суди, які розглядають справу, повинні приймати без перевірки і доказів факти, встановлені рішенням або вироком суду, що набули законної сили [2, с. 483].

Нормативним підґрунтям можливості вирішення серед обставин, які не підлягають доказуванню в кримінальному провадженні, преюдиціальних фактів є положення ст. 90 КПК: «Рішення національного суду або міжнародної судової установи, яке набрало сили і ним встановлено порушення прав людини і основоположних свобод, гарантованих Конституцією України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою Україною, має преюдиціальне значення для суду, який вирішує питання про допустимість доказів».

Щодо процитованого вище положення закону, перед тим як перейти до дослідження правової природи преюдиції, хотілося б висловити декілька таких зауваг:

– по-перше, варто констатувати наявність у вітчизняному кримінальному провадженні преюдиції як: (а) внутрішньогалузевої (стосується використання рішень судів, прийнятих у розгляді кримінальних справ), (б) міжгалузевої (стосується рішень інших судів, наприклад, які прийнято в розгляді цивільних, господарських, адміністративних справ), а також (в) преюдиції судових рішень міжнародних судових установ (наприклад, рішень Європейського суду з прав людини);

– по-друге, вважаємо, що положення про преюдиціальне значення судових рішень, якими встановлено порушення прав людини і основоположних свобод, стосується будь-яких рішень суду (зокрема й виправдувального вироку, й постанови про закриття кримінального провадження, адже в них також може констатуватися порушення прав і свобод особи, яку було незаконно притягнуто до кримінальної відповідальності);

– по-третє, доцільно звернути увагу на те, що в ст. 90 КПК мова йде про преюдиціальне значення рішень судів. Однак вважаємо, що останні є значущими для іншого кримінального провадження тому, що в них закріплені факти, які мають для нього важливе доказове значення. Тож під преюдиціальним значенням судових рішень необхідно розуміти наявність установлених і закріплених у них значущих для кримінального провадження преюдиціальних фактів.

На підставі аналізу наукової літератури, присвяченої проблемам застосування преюдиції, можна побачити, що найбільш дискусійним і практично значущим є питання щодо вирішення колізії, яка може виникнути між двома важливими процесуальними положеннями: загальною засадою кримінального провадження – обов'язковістю судових рішень (ст. 21 КПК) і способом (принципом) оцінювання доказів – внутрішнім переконанням судді (ст. 94 КПК). Чому повинна бути віддана перевага?

Одні науковці віддають її внутрішньому переконанню суддів. Так, М. С. Строгович писав, що вирок першого суду для другого є не актом, який має силу закону, а офіційним документом, що посвідчує певні факти, які приймаються судом як істинні без подальших доказів тільки в тому випадку, коли вони представляються безспірними і такими, що не викликають сумнівів у своїй істинності. За сумнівів же в тому чи тому факті, встановленому вироком суду, який набув

законної сили, в разі заперечення цього факту обвинуваченим чи іншим учасником процесу суд зобов'язаний цей факт дослідити по суті [3, с. 219]. Варто зауважити, що прихильниками цієї позиції досить тривалий час було чимало сучасних російських процесуалістів. Така їхня позиція пояснювалася тим, що ст. 90 КПК РФ до 1 січня 2010 р. закріплювала положення, що обставини, встановлені вироком, який набув законної сили, повинні визнаватися судом без їх додаткової перевірки, якщо ці обставини не викликають сумнівів. Необхідно відзначити, що наявність саме останньої фрази (щодо можливих сумнівів) давала можливість такого висновку.

Можливі в таких випадках ситуації появи суперечливих судових рішень (прийнятого на підставі внутрішнього переконання та існуючого преюдиціального) стосовно одних і тих же фактів пропонувалося вирішувати у спосіб: а) невнесення другого судового рішення, доки не буде скасовано преюдиціального [4, с. 82]; б) винесення вироку (судового рішення) за внутрішнім переконанням суду та внесення в закон указівки на те, що вирок, яким відкинуто преюдицію, не набирає законної сили доти, доки вищий суд не перевірить обох вироків і не вирішить питання, який з них правильний [5, с. 360; 6, с. 203; 7, с. 101; 8, с. 94–95; 9, с. 79–82] (варто зауважити, що такий підхід є домінуючим в юридичній літературі); в) зупинення судом провадження у справі та ініціювання перегляду в порядку нагляду або за нововиявленими обставинами раніше винесеного вироку, яким неправильно встановлено преюдиціальні факти [10, с. 91; 11, с. 59].

Інші вчені вважають: якщо правовідносини вже були предметом дослідження у будь-якій іншій справі й зафіксовані у рішенні (вироку) суду, яке набрало законної сили, то воно є обов'язковим для суду, що розглядає іншу справу, пов'язану з попередньою

[12, с. 85]. Такий підхід до вирішення цього питання висловлює й Р. Д. Ляшенко, яка вважає, що суперечності між преюдиціальними фактами і внутрішнім переконанням судді, що виникають у судовій практиці, повинні вирішуватися на користь преюдиції, оскільки «преюдиціально встановлені факти є обставинами, які були встановлені на основі доказів у іншій, попередньо розглянутій справі. Всі ці докази вже пройшли процесуальний порядок доведення: збір, перевірку та оцінку. Висновки, зроблені на підставі цих доказів, лягли в основу судового рішення, що набрало законної сили» [13, с. 23]. На думку ж В. В. Масюк, факти преюдиціального характеру не повинні ставитися під сумнів, оскільки в протилежному випадку нівелюється авторитет актів судової влади [14, с. 217].

Тут доцільно зазначити, що нормативні приписи ст. 90 чинного КПК України дають на перший погляд підстави саме для такого висновку. Однак вважаємо, що сумніви щодо правомірності такого підходу все ж таки є. Адже таке розуміння преюдиції може призвести до небезпек процесуального характеру. Зокрема, розгляд основної справи може перетворитись у формальність, де всі обставини, які підлягають доказуванню, вже встановлені, а їхня оцінка не може бути змінена порівняно з тими, що вже є. Тож буде відсутня суть судового рішення – змагальність, неупереджене оцінювання доказів і т. ін.

Що ж до нашого розуміння вирішення цього питання, то вважаємо, що інститут преюдиції, який є вираженням дискреції законодавця у виборі конкретних форм і процедур здійснення правосуддя, будучи направленим на забезпечення дії законної сили судового рішення, повинен застосовуватися з урахуванням принципу свободи оцінювання доказів судом, що впливає з конституційних принципів незалежності суддів і самостійності судової влади. Тобто, дієвість застосу-

вання інституту преюдиції у кримінальному провадженні вимагає встановлення й дотримання балансу між такими конституційно захищеними цінностями, як загальнообов'язковість і несуперечливість судових рішень, з однієї сторони, і незалежність суду та змагальність кримінального провадження – з іншої. Такий баланс, на нашу думку, може бути забезпечений визначенням меж дії преюдиціальності та порядку її відкидання (подолання) у випадку незгоди з нею.

Межі дії преюдиціальності судового рішення об'єктивно визначаються тим, що встановлені судом у рамках його предмета розгляду факти в одній справі можуть мати інше правове значення в іншій справі.

Якщо аналізувати міжгалузеву преюдиціальність судових рішень, прийнятих у кримінальному та некримінальному провадженнях, то зважаючи на особливості процедури доказування в різних видах судочинства, вважаємо, що в кримінальному провадженні можуть бути прийняті судом як преюдиціальні лише факти про наявність або відсутність якоїсь події, встановленої в порядку некримінального (наприклад, цивільного) судочинства. Це не можуть бути дані про її кваліфікацію як протиправної, оскільки остання в аспекті кримінального закону можлива тільки під час здійснення кримінального провадження. Висновок суду про накладення цивільно-правової або іншої некримінальної відповідальності на певну особу не може передрішати питання про її винуватість у вчиненні кримінального правопорушення, оскільки його вирішення можливе лише в обвинувальному вирокі кримінального суду в рамках процедур, передбачених кримінальним процесуальним законом, які містять більш суворі вимоги саме до доказування винуватості особи.

Досить цікавою з приводу застосування міжгалузевої преюдиції є думка, яка впливає з аналізу поло-

жень пунктів 3.1 та 4.2 рішення Конституційного суду Російської Федерації [15]. Вона полягає в тому, що застосування преюдиції в кримінальному провадженні повинно узгоджуватися з конституційним положенням презумпції невинуватості (у вітчизняному законодавстві це положення закріплено у ст. 62 Конституції України та ст. 17 КПК). На наш погляд, такий підхід заслуговує на підтримку. Тому пропонуємо декілька правил застосування преюдиції у кримінальному провадженні: 1) якщо рішення некримінального суду закріплює певні преюдиціальні факти на користь обвинуваченого, встановлює законність його дій, то воно повинно розглядатись як сумніви щодо винуватості; 2) якщо ж несприятливе для обвинуваченого рішення некримінального суду використовується стороною обвинувачення як доказ вини, то таке рішення повинно бути піддано критичній оцінці сукупно з іншими доказами й може бути відкинуто, оскільки механічне слідування йому було би спробою відкидання презумпції невинуватості неналежним способом – поза встановленою законом і єдиною можливою кримінально-процесуальною процедурою, яка гарантує захист прав обвинуваченого.

Що стосується міжгалузевої преюдиції судових рішень у кримінальних справах для цивільного судочинства, то, відповідно до ч. 4 ст. 61 ЦПК, вирок у кримінальній справі, який набув законної сили, є обов'язковим для суду, що розглядає справу про цивільно-правові наслідки дій особи, стосовно якої ухвалено вирок суду, з питань: а) чи мали місце ці дії та б) чи вчинені вони цією особою (аналогічне положення закріплено й у ст. 35 ГПК України, тобто вирок кримінального суду має таке ж преюдиціальне значення і для господарського суду).

Відповідно до положень КПК окремі рішення судів у кримінальних справах перешкоджають інколи появи

цивільно-процесуальних відносин. Тому доцільно було би звернутися до ст. 328 КПК 1960 р., яка передбачала, що «при виправданні підсудного через не доведення його участі у вчиненні злочину або при відсутності події злочину суд відмовляє в цивільному позові; при виправданні підсудного за відсутністю в його діях складу злочину суд залишає позов без розгляду». Прийняття рішення про відмову в цивільному позові позбавляло потерпілого можливості пред'явлення в подальшому позову про відшкодування шкоди в порядку цивільного судочинства.

Але чи обґрунтованою була така преюдиція рішення кримінального суду (зокрема, щодо підстави про недоведеність участі підсудного у вчиненні злочину). У дев'яностих роках із засобів масової інформації ми з подивом дізналися, що після виправдання судом присяжних 1995 р. бейсболіста і актора Д. Сімпсона в подвійному вбивстві, цивільний суд 1997 р. задовольнив позов потерпілих (родичів убитих) до виправданого про відшкодування шкоди, завданої заповіданням смерті, стягнувши з нього 33,5 млн доларів [16]. У США таке можливо, оскільки там існують різні стандарти доказування для кримінальних і цивільних справ – відповідно, «практична достовірність – поза розумними сумнівами» і «конкуренція вірогідностей – за більшістю доказів (50% + 1)». У процесуальній науці висловлювалися думки про доцільність за прикладом США відмовитися від преюдиціального зв'язку між виправдувальним вироком і вирішенням питання про відшкодування шкоди. Такий підхід є виправданим не тільки зважаючи на різні стандарти доказування у цих двох видах судочинства, а ще й тому, що в розгляді кримінальних справ за участі присяжних ризик винесення необґрунтованого, але формально законного, а тому такого, що не підлягає скасуванню,

вироку об'єктивно збільшується [18, с. 47–48].

Можливо саме із цих міркувань вітчизняний законодавець у ст. 129 КПК 2012 р. передбачив дещо інше положення, ніж те, яке містилось у ст. 328 КПК 1960 р. Відповідно до ч. 2 ст. 129 КПК суд відмовляє в позові лише в разі винесення виправдувального вироку за встановлення відсутності події кримінального правопорушення; у разі ж виправдання обвинуваченого за відсутності в його діях складу кримінального правопорушення або його непричетності до вчинення кримінального правопорушення суд залишає позов без розгляду. Тобто, преюдиціальність рішення кримінального суду щодо вирішення цивільного позову в порядку цивільного судочинства за новим КПК є обмеженою лише винесенням виправдувального вироку за відсутністю події кримінального правопорушення.

Із введенням у КПК інституту укладання угод про примирення та визнання винуватості (статті 468–476 КПК), а також регламентуванням скороченого судового розгляду (ст. 349 КПК) та спрощеного провадження в суді першої інстанції щодо кримінальних проступків (статті 381–382 КПК) виникає питання щодо меж застосування галузевої кримінальної преюдиції. Адже особливості вказаних вище проваджень можуть призвести до створення преюдиції в результаті особливого порядку прийняття в них рішень. Це може бути важливим у випадках вирішення матеріалів кримінального провадження щодо співучасті у вчиненні кримінального правопорушення й подальшого їх самостійного розгляду, коли вже буде прийнято судове рішення в особливому порядку (прикладом є справа щодо Вадима Тітушка та інших про побиття журналістів 18 травня 2013 р. на акції опозиції «Вставай, Україно» в м. Києві. Троє з обвинувачених уклали угоди про примирення,

які було затверджено судовим рішенням. Четвертий співобвинувачений бажання укласти таку угоду не виявив і щодо нього судовий розгляд здійснювався в загальному порядку [17]. У цьому судовому розгляді факт наявності події кримінального правопорушення, встановлений вироком суду, яким затверджено угоду про примирення, було визнано преюдиціальним).

Виникає питання, чи правомірним є використання закріплених у таких судових рішеннях фактів як преюдиціальних. Вважаємо, що так, адже чинний КПК містить достатні гарантії для того, щоби прийняте в такому кримінально-процесуальному порядку судові рішення не викликало сумнівів в його законності та обґрунтованості (див. відповідні статті КПК, які передбачають вимоги до порядку застосування вказаних інститутів). Якщо ж говорити про межі преюдиції таких судових рішень, то знову ж таки, вважаємо, що для кримінального провадження рішення кримінального суду (як будь-якого іншого, про це ми вже висловлювались вище) може мати преюдиціальне значення не передришаючи висновку про винуватість обвинуваченого. Всі докази винуватості, тобто причетності до вчинення кримінального правопорушення, форми вини, мотиву і мети вчинених дій (бездіяльності) підлягають дослідженню у змагальному кримінальному процесі за дотримання права на захист. Що ж стосується преюдиціальності факту наявності події кримінального правопорушення, то незважаючи на те, що його встановлено в рамках кримінально-процесуальних відносин в іншому, дещо спрощеному, порядку (якщо застосовувався загальний¹, то, на нашу думку,

жодних питань не виникає), він може бути прийнятий судом (як у частині констатації самого діяння, так і його правової кваліфікації як протиправної).

Підтвердженням такого розуміння цього питання є й практика Європейського суду з прав людини. Так, Європейський суд визнав неприйнятною скаргу громадянина Нідерландів Корнелюса, визнаного винним в торгівлі наркотиками на підставі показань Z., який уклав угоду з прокуратурою, і наданих останнім додаткових доказів, вказавши, що хоча використання в суді показань свідків в обмін на надання їм імунітету від кримінального переслідування може викликати питання щодо справедливості судового розгляду, в цьому випадку і заявник, і суддя країни знали про існуючі домовленості (тобто про угоду з прокуратурою) і всебічно допитали Z., щоб перевірити його надійність і правдивість. Тому не можна говорити, що заявника було засуджено на підставі доказів, відносно яких він не міг здійснювати свої права на захист.

У рішенні щодо Едвардса і Льюїса проти Об'єднаного Королівства Європейський суд зазначив, що будь-які труднощі, які чиняться захисту (а преюдиція також інколи може бути до них віднесена), повинні бути достатньою мірою збалансовані процесуальним порядком, якому слідують у суді. Такий порядок повинен максимально відповідати вимогам змагального судочинства і принципу рівності процесуальних можливостей сторін і крити в собі дотримання адекватних процесуальних гарантій.

Порядок відкидання (подолання) юридичної сили судового рішення. На підставі висловлених вище роздумів

¹ Можливість використання преюдиціальних фактів, закріплених судовим рішенням, винесеним у загальному порядку, може виникати, зокрема, в таких випадках: – в розгляді справи, вирішеної в окреме провадження (наприклад, відносно співучасника вчиненого кримінального правопорушення, який переховувався від суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності) (статті 334, 217, 280 КПК); – в розгляді справи за нововиявленими обставинами на підставі, наприклад, штучного створення або підроблення доказів, зловживання слідчого, прокурора, суду під час кримінального провадження (ст. 459 КПК).

щодо меж застосування преюдиції у кримінальному провадженні ми розуміємо, що інколи прийняте кримінальним судом рішення може суперечити фактам, закріпленим іншим судовим рішенням і не прийнятим ним як преюдиціальні (наприклад, виходячи з міркувань співвідношення з презумпцією невинуватості). В таких випадках це вимагатиме перегляду неприйнятих фактів, оскільки вони можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення проти правосуддя (наприклад, якщо буде встановлено штучне створення або підроблення доказів; зловживання слідчого, прокурора, судді під час кримінального провадження). Виходячи з аналізу чинного кримінально-процесуального законодавства єдиним способом відкидання (подолання) преюдиції у кримінальному судочинстві (а також і в усіх інших його видах) є передбачені законом процедури перегляду судових рішень (у порядку касаційного провадження, за новоявленими обставинами чи Верховним Судом України).

Саме можливість подолання в таких випадках законної сили судово-

го акта у спосіб його перегляду забезпечує необхідний баланс загальнообов'язкової юридичної сили судового рішення і можливості перевірки його законності та обґрунтованості, з тим щоби за підтвердження судової помилки преюдиціальність такого судового рішення могла бути подолана його скасуванням у спеціально встановлених процедурах.

На підставі викладеного вважаємо, що дієвість застосування інституту преюдиції в кримінальному провадженні вимагає встановлення й дотримання балансу між такими конституційно захищеними цінностями, як загальнообов'язковість і несуперечливість судових рішень, з однієї сторони, і незалежність суду та змагальність кримінального провадження – з іншої. Такий баланс може бути забезпечений визначенням меж дії преюдиціальності залежно від виду преюдиції (міжгалузевої чи галузевої) та з урахуванням змісту конституційного положення презумпції невинуватості, а також порядку відкидання (подолання) преюдиції у випадку незгоди з нею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Дворецкий И. Х.* Латинско-русский словарь (около 50 000 слов) [3-е изд., исправл.] / И. Х. Дворецкий. – М. : Рус. яз., 1986. – 1096 с.
2. *Большой юридический словарь* / [2-е изд., перераб. и доп.] / под ред. А. Я. Сухарева, В. Е. Крутских. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 704 с.
3. *Строгович М. С.* Учение о материальной истине в уголовном процессе / М. С. Строгович ; Отв. ред. Н. Н. Полянский. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР – М., 1947. – 276 с.
4. *Дорохов В. Я.* Законная сила приговора в советском уголовном процессе / В. Я. Дорохов. – М. : Госюриздат, 1959. – 235 с.
5. *Теория доказательств в советском уголовном процессе* [2-е изд., испр. и доп.] / под ред. Н. В. Жогина. – М. : Юрид. лит., 1973. – 736 с.
6. *Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации* / отв. ред. И. Л. Петрухин, И. Б. Михайловская. – М. : Проспект, 2010. – 894 с.
7. *Грошевой Ю. М.* Проблемы формирования судейского убеждения в уголовном судопроизводстве : [монография] / Ю.М. Грошевой. – Харьков : Вищ. шк., 1975. – 144 с.
8. *Бережний О. І.* Преюдиціальність судових рішень у кримінальних справах : [монографія] / О. І. Бережний. – Х. : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2004. – 176 с.
9. *Фидельский С. В.* Преюдиция в уголовно-процессуальном праве: нормативное закрепление и порядок реализации : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / С. В. Фидельский. – М., 2011. – 200 с.

10. Курьлев С. В. Основы теории доказывания в советском правосудии / С. В. Курьлев. – Мн. : изд-во БГУ, 1969. – 204 с.
11. Резник Г. М. Внутреннее убеждение при оценке доказательств / Г. М. Резник. – М. : Юрид. лит., 1977. – 118 с.
12. Левченко О. В. Преюдиция в уголовно-процессуальном праве / О. В. Левченко // Вестн. Оренбург. гос. ун-та. – 2010. – № 3. – С. 84–88.
13. Ляшенко Р. Д. Загальна характеристика та властивості преюдиції як засобу судової аргументації / Р. Д. Ляшенко // Часопис Київ. ун-ту права. – 2012. – № 3. – С. 22–25.
14. Масюк В. В. Розсуд суду щодо оцінки преюдиціальних обставин / В. В. Масюк // Вісн. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Х., 2009. – Вип. 46. – С. 212–218.
15. По делу о проверке конституционности положений статьи 90 Уголовно-процессуального кодекса Российской Федерации в связи с жалобой граждан В. Д. Власенко и Е. А. Власенко: пост. КС РФ от 21.12.2011 г., № 30-П // [Электрон. ресурс]. – Режим доступа : <http://www.legis.ru/misc/doc/7743/>
16. Дело Симпсона // [Электрон. ресурс]. – Режим доступа : http://ru.wikipedia.org/wiki/%C4%E5%EB%EE_%D1%E8%EC%EF%F1%EE%ED%E0
17. Справа про напад на журналістів Сніцарчук і Соделя: сторони уклали мирову // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://ukranews.com/uk/news/ukraine/2013/08/30/103656>
18. Кипнис Н. М. Надзорное производство: «вещь в себе» или «вещь для нас» / Н. М. Кипнис // Права человека. Практика Европейского суда по правам человека. – М. : Юрид. мир, 2007. – № 3 (12). – С. 41–50.

Вапнярчук В. В. Сутність преюдиціальних фактів та їх значення для кримінально-процесуального доказування

У статті дається теоретичний аналіз поняття преюдиції у кримінальному процесі. Аналізуються особливості правового регламентування цієї категорії в чинному кримінально-процесуальному законодавстві України. Досліджуються висловлені в науковій літературі підходи щодо вирішення окремих питань, зв'язаних із порядком застосування преюдиції в кримінальному провадженні.

Ключові слова: преюдиція, преюдиціальні факти, доказування, міжгалузєва преюдиція, галузєва преюдиція, презумпція невинуватості.

Вапнярчук В. В. Сущность преюдициальных фактов и их значение для уголовно-процессуального доказывания

В статье дается теоретический анализ понятия преюдиции в уголовном процессе. Анализируются особенности правовой регламентации этой категории в действующем уголовно-процессуальном законодательстве Украины. Исследуются высказанные в научной литературе подходы к решению отдельных вопросов, связанных с порядком применения преюдиции в уголовном производстве.

Ключевые слова: преюдиция, преюдициальные факты, доказывание, межотраслевая преюдиция, отраслевая преюдиция, презумпция невиновности.

Вапнярчук В. The essence of prejudicial facts and their implications for the criminal procedural proof

The article presents a theoretical analysis of the concept of «res judicata» in the criminal process. Analyzes the characteristics of the legal regulation of this category in the current criminal procedure legislation of Ukraine. Examines expressed in the literature approaches to solve specific issues related to the order of application of res judicata in criminal proceedings.

Key words: prejudice, prejudicial facts, evidence, cross-sectoral issue preclusion, issue preclusion branch, the presumption of innocence.